

om vi formindstede det til 250,000 Kr. pr. Mil, saa vil det sige et Statstilskud af 125,000 Kr. pr. Mil, hvad der sikkert gaar langt ud over, hvad man tidligere tænkte sig som Statens Tilskud til private Baner. Den ærede Ordfører begrundede i Dag dette Standpunkt ved at henvise til den Sætning, at Landvejene ere Nutidens og Fremtidens Jærnbaner. Ja, den Sætning, tror jeg, skyldes mig selv; i alt Fald er jeg vist nok her i Landet den første, der har udtalt den Sætning, og jeg vedtender mig den fuldt ud endnu; men jeg har ganske vist fremsat den i en noget anden Sammenhæng og Forbindelse. Jeg har fremsat den i den Betydning, at der ikke var Grund til, som man den Gang gjorde, at kræve selve Anlægget forrentet fuldt ud, fordi det maatte mere betragtes fra Synspunktet af et Bejlanlæg; hvad man kunde kræve fuld Rente af, var derimod hele Driftsanlægget med alt, hvad dertil hører; det var en industriel Bedrift, der ganske naturlig skulde betale sig og svare Rente. Det vil ses, at disse Synspunkter vedrøre ikke i og for sig Spørgsmaalet om, hvor meget eller hvor lidt Statskassen skal give til disse Anlæg, thi i alt Fald for mig har det altid staaet saaledes, at der lige saa vel kunde være Tale om Amtsbidrag, og at saadanne Jærnbaner bleve anlagte fra Amtskommunernes Side — særlig naar de kun fandtes inden for et Amts Grænser — som fra Statens Side. I alt Fald kan der næppe ud fra det Synspunkt hentes nogen bestemt Regel for, i hvilket Omfang Statskassen skal yde Tilskud til saadanne private Baner. I den Henseende blev jeg særlig overrasket ved en Udtalelse i Mandags om, at dette Lovforslag nu var i en saadan Skikkelse, at det i den fyrtest mulige Tid kunde gaa igennem Tinget, og det var med Hensyn til, at det, som hidtil notorisk har været den største Vanskelighed ved de private Jærnbanelovforslag, jo aldeles ikke er blevet fjernet ved det her foreliggende Lovforslag — undtagen ganske sikkert derved, at man helt har ladet Spørgsmaalet falde ud af Loven. Jeg kan i meget slutte mig til, hvad den sidste ærede Taler (A. Thomsen) anførte. Ud fra den Beregning, som jeg før gjorde over Anlægsomkostningerne, og ud fra, hvad der fremkom om Længden af de Baner, der dels ere og dels ville blive opførte paa § 1, tør man vistnok gaa ud fra, at der omtrent bliver at anlægge 100 Mil Jærnbane, og vi staa altsaa foran en samlet Omkostning af omtrent 25 Mill. Kr., hvoraf Statskassen skal udrede Halvdelen, og som den højtærede Minister og den forrige ærede Taler ogsaa gjorde opmærksom

paa, alt dette skal udføres i Løbet af 7 Aar. Naar man tager i Betragtning, at vi have brugt over 30 Aar om at bygge ca. 250 Mil Bane, og det paa Tider, hvor man har sat megen Kraft derpaa, fordi det var Anlæg, som i høj Grad interesserede Staten, maa det dog vistnok siges, at 7 Aar er meget knapt beregnet til at bygge 100 Mil Baner, og at Udgiften, som i saa Fald skal anvendes til Jærnbaner her i Landet, vil blive temmelig rundelig og efter min Mening vistnok større, end Landet for Tiden har Raad til; i alt Fald, derom nærer jeg ingen Tvivl, at det er mere, end Statskassen har Raad til. Vi have jo i de sidste Rigsdagsamlinger vedtaget Love, hvorved vi have forøget Statsudgifterne ved at henlægge ny Statsformaal til Bestridelse af Statskassen, om hvilke der tidligere ikke har været Tale, og ved at formindste Statsindtægterne ret bethdeligt, saaledes at Statskassens aarlige Status derved vistnok kan siges med et rundt Tal at være blevet omtrent 3 Millioner Kr. ugunstigere end tidligere. Det kan sikkert ikke siges, at man saa paa dette Tidspunkt skulde have Raad til at udrede ikke blot de 12 Millioner Kr., som der her formentlig er Tale om, men ogsaa det vistnok ikke mindre, men snarere større Beløb, som den ærede Regering dog vistnok maa fastholde, skal ydes til Statsbaneanlæg af forskellig Art, som Regeringen har foreslaaet, før den har kunnet gaa med til dette. Man vil komme til et Beløb, som der efter min Formening aldeles ikke kan være Tale om at kunne bestride af, hvad vore nuværende normale Indtægter udgøre ud over de aarlige Udgifter, og af Kassebeholdningen kan man heller ikke tage dette Beløb, saa jeg rigtig nok i høj Grad i Loven savner en Bestemmelse om, hvorledes Pengene tænkes tilvejebragte. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne sagde før, at man i Udvalget ikke havde beskæftiget sig særlig med Detailerne vedrørende de enkelte Baner; man havde ment, at dette kunde overlades til Regeringen og dens Ingeniører, som senere kunde tage Bestemmelse om Banernes Retning. Det forekommer mig dog, at der med Hensyn til enkelte af disse Baner er foreslaaet ret detaillerede Bestemmelser, saa at der ikke kan være Tale om stort Valg for Ministeren og Ingeniørerne. Naar man f. Eks. siges om en Bane, at den skal gaa fra Nymindegab over Nørre-Nebel, Dutrup, forbi den tørlagte Jilsø, Mal. Billum til Warde med Sidebane fra Billum over Høstrop, Sjælborg og Hjerting til Esbjerg, kan jeg ikke stonne, at der kan blive noget meget stort Valg for Ingeniørerne. Derfor fore-